

[Ole Espersen]

været noget andet, men den situation står vi jo ikke i længere.

Derimod forestiller vi os i den socialdemokratiske gruppe, at der nok også nu er behov for en noget større koordination end den, man hidtil har haft, og vi kunne forestille os, at socialministeriet – måske i samarbejde med amternes socialcentre – skulle stå for denne koordination, en koordination, som jo naturligvis ikke blot bør have med arbejds- og sociale problemer at gøre, men også f. eks. med spørgsmålet om tildeling af boliger, som jo også har været et væsentligt problem for mange indvandrere.

Vi har, som statsministeren nævnte, en fremmedarbejderkonsulent, som har gjort et fremragende arbejde, men det er klart, at der har været begrænsede ressourcer til rådighed.

Fremmedpolitiet udfører nogle meget væsentlige opgaver, og det sker ofte under meget vanskelige arbejdsvilkår. Det citat, som hr. Wilhjelm trak frem, burde nok have været læst op i sin helhed. Selv om betænkningen ikke officielt er uddelt endnu, kan jeg forstå, er der altså også andre, der har den, og jeg tror, det havde været en fordel at læse betænkningen op i sin helhed, for det citat, der blev læst op, indledes med, at det mindretal, der dér var tale om, gav udtryk for, at det var menneskelige hensyn, stærke menneskelige motiver, der lå bag de forhold, som i øvrigt nævntes i citatet. Jeg må selvfølgelig gå ud fra, at mindretallet har belæg for de påstande, der fremføres.

Det, at fremmedpolitiet har så mange forskelligartede opgaver, gør det klart svært for fremmedpolitiet at administrere lovgivningen og disse meget væsentlige menneskelige problemer, der er tale om. Vi er i den socialdemokratiske gruppe indstillet på at overveje, om visse af de spørgsmål, som fremmedpolitiet i dag tager sig af, burde henlægges til et andet organ, f. eks. til socialministeriet som et koordinerende organ, men måske også til andre ministerier eller andre organer i det hele taget. En sådan udvikling ville jo kun være i overensstemmelse med det almindelige princip, nemlig at indvandrerne i så vidt et omfang som overhovedet muligt skal behandles, som om de var danske statsborgere.

Af de problemer af mere konkret art, der trænger sig på, vil jeg gerne fremhæve undervisningsproblemet og her specielt de sproglige spørgsmål.

Det fremgår af statsministerens redegørelse, at der er gennemført mange foranstaltninger for at lette indvandrerens mulighed for at lære dansk, og at de foranstaltninger, der er gennemført, overvåges meget nøje for at se, om de nu også virker i praksis. Men det er ganske vanskeligt at løse dette spørgsmål. Alene i en kommune som Tåstrup har jeg forstået, at der er 46 forskellige nationaliteter, og inden for de enkelte nationaliteter findes der ofte flere sproggrupper. Forudsætningen for at lære indvandrerne og deres børn dansk er, at man kan kommunikere med dem på deres eget sprog.

Vi erkender i vores gruppe, at sprogproblemet vel nok simpelt hen er det største problem, og at det er et af de områder, hvor indsatsen bør understreges. Vi mener også, at man, måske i noget større omfang end man hidtil har gjort det, bør stille krav om deltagelse i undervisning i dansk først og fremmest. Der bør nok i forbindelse med forlængelse af opholds- eller arbejdstilladelse eller tildeling af opholdstilladelse stilles egentlige krav om deltagelse i danskundervisning. Jeg tror ikke, at vi på det lange sigt gør indvandrerne nogen tjeneste ved at være lemfældige på dette område. Jeg tror, at vi kan være medvirkende til at skabe mange sociale tragedier, hvis vi ikke stiller disse krav, jeg lige har nævnt her.

Indvandrerne har af forskellige grunde især koncentreret sig i bestemte kommuner. Drejer det sig om mindre kommuner, vil det kunne medføre store økonomiske, sociale og undervisningsmæssige problemer. På trods af at der i mange kommuner er udfoldet store og dygtige bestræbelser, er det ikke lykkedes for disse kommuner at løse de store problemer.

Ændringerne af reglerne for tildeling af bloktilskud løste en del af problemet, men også kun en del, og jeg tror ikke, vi kommer uden om i fremtiden at tage et specielt hensyn til kommuner, hvor mange indvandrere har bopæl.

I den forbindelse er det naturligt at nævne, at vi naturligvis hilser med meget stor glæde, at der nu vil blive tildelt indvandrerne valgret til de kommunale valg fra næste gang, der skal være valg til kommuner og amtskommuner.

Lad mig i forbindelse med indvandrerens rettigheder nævne et enkelt punkt, der har